

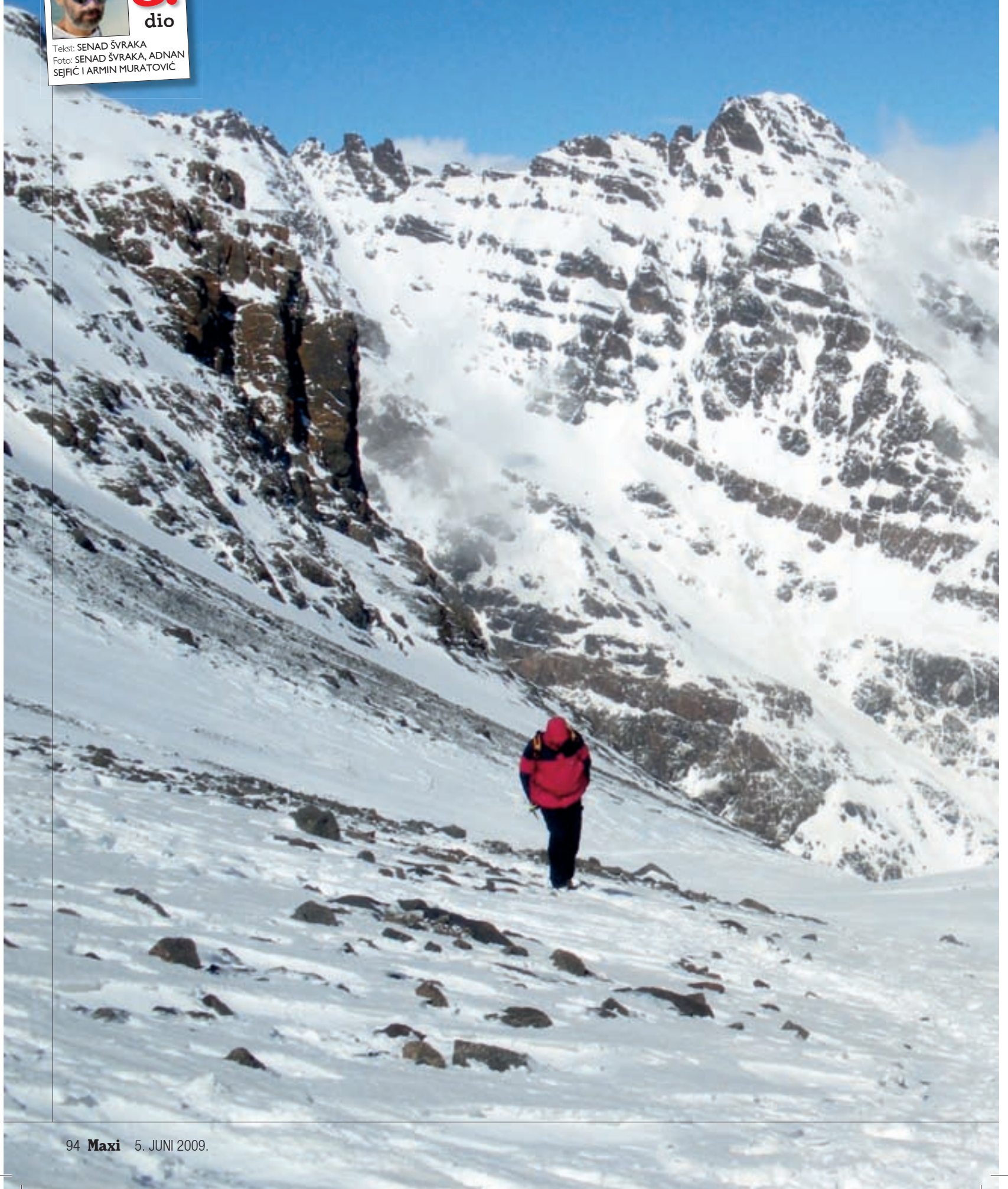
AFRIČKA EKSPEDICIJA

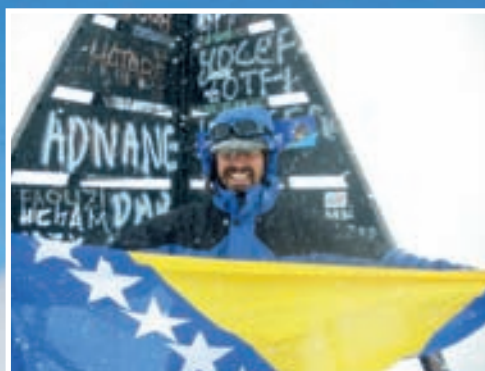

3.

dio

Tekst: SENAD ŠVRAKA
Foto: SENAD ŠVRAKA, ADNAN
SEJFIĆ I ARMIN MURATOVIĆ

Adnan Sejfić i Armin Muratović na vrhu Tubkal, koji je visok 4.167 metara, sa zastavom BiH

Pohod na vrh Atlasa

Mislili smo da je naše putovanje prema jugu, kroz Maroko, Zapadnu Saharu i Mauritaniju, prema starim pustinjskim gradovima Chinguettiju i Ouadaneu, izgubljenim u bezvodnim prostranstvima Sahare, bilo naporno. Ipak, pročitajte posljednji nastavak naše saharske priče...

Kroz prva dva nastavka naše afričke ekspedicije, na kojoj sam bio s Adnanom Sejfićem i Arminom Muratovićem, opisao sam dugo putovanje prema jugu, kroz Maroko, Zapadnu Saharu i Mauritaniju, prema starim pustinjskim gradovima Chinguettiju i Ouadaneu, izgubljenim u bezvodnim prostranstvima Sahare. Ali, ako ste mislili da je taj dio putovanja bio naporan, kao i mi, onda pročitajte posljednji nastavak...

Najviši vrh Atlasa, Tubkal, visok 4.167 metara, na fotografijama dostupnim na interne-

tu, uvijek izgleda osunčano i gostoljubivo. Uspon nije, tvrde virtualni izvori, težak, ako se izuzme razrijeđen zrak na toj visini. Nakon 3.000 km putovanja pustim prostorima Mauritanije, zatim бесплодним равницama Zapadne Sahare te vijugavim planinskim cestama Anti-Atlasa i visokog Atlasa, stigli smo 26. marta u mjesto Imlil. Smješten na visini od 1.800 metara, Imlil označava kraj puta i polaznu tačku za uspon na Tubkal.

Odlazimo u maison des guides, doslovno - kuću vodiča na francuskom, nešto kao turistički ured, potražiti prenoćište i informaci-

je. Tamo nailazimo jednog vodiča koji je istovremeno i vlasnik prenoćišta. On nas poziva da podemo pogledati njegov "hotel". Idemo s njim i nakon sat vremena mukotrpnih pregovora, obilno zalivenih jakim marokanskim čajem, postizemo dogovor o cijeni prenoćišta i logističke pomoći za uspon na vrh. Ta pomoć se sastoji od mule koja će nositi naše stvari do granice snijega na visini od oko 2.800 metara i kuhara koji će nam pokazati put do planinske kuće na visini od 3.200 metara i pobrinuti se da gore u planini ne budemo gladni. ►

Pripreme za polazak: mula je trebala nositi naše stvari do granice snijega na visini od oko 2.800 metara

Dva sata po izlasku iz Imlila, kiša se pretvorila u pljusak

Snijeg nas je dočekaao na nižoj visini pa smo morali skinuti teret sa životinje koja ne može po snijegu

Senad Švraka s Ćikom na 2.400 metara nadmorske visine

Armin u usponu ka vrhu

Sutradan sviće tmurno, oblačno jutro. Naviknuti na sunčano vrijeme u posljednje tri sedmice, uzalud pogledom tražimo planinske vrhunce koji se gube u oblacima. Na put ipak polazimo prilično lagano obučeni, u nadi da će sunce uskoro

mula se puši pod teretom naših ranaca i opreme.

Umjesto priželjkivanog razvedravanja, oblaci postaju sve gušći i ubrzo nas prve kapi kiše primoravaju da obučemo nepromočivu odjeću. Adnan i Armin, kao iskusni planinari, dobro su

snimci i fotografije ljepše izledaju, nisam pridavao preveliku pažnju cipelama. Atlas je odlučio da me primjerno kazni zbog te nesmotrenosti.

Dva sata po polasku iz Imlila, kiša se pretvorila u pljusak, a staza po kojoj gazimo, u po-

svjedoči o nevremenu koje se sručilo na nas.

Na visini od 2.700 metara, kišu smjenjuju krupne snježne pahulje. Vlasnik mule rastovara svoju životinju i okreće nizbrdo, nestrpljiv da se što prije izvuče iz ovog kijameta i vrati

U mjesto Imlil, stigli smo 26. marta. Smješten na visini od 1.800 metara, Imlil označava kraj puta i polaznu tačku za uspon na Tubkal. Odlazimo u maison des guides, doslovno - kuću vodiča na francuskom, nešto kao turistički ured, potražiti prenoćište i informacije

raspršiti oblake. Zemljanom stazom pješačimo oko tri kilometra, zatim gazimo preko potoka koji teče po dnu širokog riječnog korita, prekrivenog oblucima veličine od krompira do lubenice.

Poslije prelaska gaza, staza se sužava, postaje strma i kamenita. Ritam hoda se usporava, dah postaje kraći i teži. Čak i

opremljeni kako odjećom tako i obućom, ali ja na nogama imam samo visoke cipele namijenjene za vožnju motocikla, koje su već prešle 8.000 km kroz Afriku. Izgrebane i oštećene, odavno su izgubile svaku nepromočivost. Pošto sam bio isplanirao lijepo i sunčano vrijeme za uspon, ne samo zbog naše udobnosti nego i zato da

tok. Tražimo kamenje koje viri iz vode da na njega spustimo stopalo, preskačemo najdublja mjesta. Vjetar je sve jači i sve hladniji. Oblačimo debele jakne za koje smo mislili da nam uopšte neće trebati. O snimanju pod tim uslovima, nema ni govora. Naše muke ostale su nezabilježene video kamerom i samo nekoliko mutnih fotosa

u dolinu i u topli dom. Mi to ne možemo sebi dozvoliti. Nastavljamo se probijati kroz sve gušću snježnu zavjesu koja postepeno prerasta u pravu mećavu. Vjetar huči, snijeg nas šiba po licu i neobičnom brzinom zatrpava i zameće stazu koja se više ne može razaznati. Oprezno gazimo po već dubokom snijegu, nastojeći da ne

Odmor na prevoju Tizintest, na visini 2.100 metara

Adnan i Armin pod vodopadom Uzud

Panorama grada Šešsuauna

Selo na Atlasu

Adnan i Armin u Šešsuanu

polomimo noge na stijenama nevidljivim ispod snježnog prekrivača ili da se ne okliznemo i skotrljamo u 300 metara duboki klanac na čijem dnu huči planinska rijeka.

Moje su noge već odavno potpuno mokre i ne samo što odvratno šljapkaju u teškim, promoćenim cipelama, nego su i potpuno sledene i uprkos hodu, ne mogu se zagrijati. Na visini od oko 3.000 metara, počinjem osjećati efekte razrijeđenog zraka. Teško dišem, osjećam neobičan priliv emocija. Kao da osjeća moju uznemirenost, Čiko skače oko mene, umiljava se i pokušava da me ohrabri. Posljednjih sto metara uspona iziskuje nadljudski napor. Više ne vidim ni Armina, ni Adnana, ni neumoljivu planinu oko sebe.

Uspon koji sam bio zamislio kao malo naporniju šetnju po lijepom vremenu i čistom planinskom zraku, pretvorio se u pravu borbu. Sad ne smijem stati, a jedva imam snage da idem dalje. Pokrećem noge

Ulični prodavac vode u Marakešu

kao automat i konačno se uspijem dovući do planinske kuće i svaliti se na klupu ispred ulaza. Sljedećih nekoliko sati provodim u borbi sa hipotermijom koja je počela da me obuzima. U planinarskom domu tempera-

Najviši vrh Atlasa, Tubkal, visok 4.167 metara, na fotosima dostupnim na internetu, uvijek izgleda osunčano i gostoljubivo. Uspon nije, tvrde virtualni izvori, težak, ako se izuzme razrijeđen zrak na toj visini. Ali...

tura je oko 15 stepeni, vlaga se kondenzuje na zidovima i stropovima i uprkos toplim deka-ma i vrućim čajevima, neprekidno drhtim od zime i nikako se ne uspijevam zagrijati.

Tek predveče, domaćin je naložio vatru u ognjištu pa sam nekako uspio povratiti tjelesnu temperaturu sjedeći uz kamin. Za to vrijeme, Adnan i Armin su mirno igrali šah. Mladi i jači od mene, njih dvojica su bez poteškoća podnijeli ovaj uspon koji je za mene bio tako dramatičan. U planini, sve je relativno i svako treba znati procijeniti svoje snage...

Sutradan, sviće vedro i mirno jutro. Tubkal je obasjan suncem, ali dolinu zaklanja teška masa sivih oblaka. Adnan i Armin se spremaju za napad na vrh - ja i Čiko ćemo ih sačekati ▶

Dok nas je trajekt vozio prema Evropi, razmišljao sam o tome kako je tužno što se svaka priča mora završiti - ali i kako je to neophodno da bi se napravilo mjesta za nove priče i nove avanture...

u planinarskom domu. Obučeni kao astronauti, s metalnim kramponima na cipelama i cepinima u rukama, Adnan i Armin se uspinju uz snježnu padinu i nakon nekoliko minuta nestaju u planini. Lijepo vrijeme, nažalost, nije potrajalo. Nakon manje od sat vremena, sunce prekrivaju oblaci, vrh nestaje u mliječnoj zavjesi, snijeg ponovo počinje padati.

Čekanje se oteglilo. Po lijepom vremenu, potrebno je oko tri i po sata za uspon na vrh i povratak u planinarski dom. Ali, četiri sata nakon polaska, dva hrabra bosanska planinara još se ne vraćaju. Šta je s njima? Da li su uspjeli osvojiti vrh? Da li su zalutali u magli? Da li se neko povrijedio? Još pola sata traje neizvjesnost, a onda Čiko počinje da laje i par minuta kasnije iz magle izranjaju dva lica od inja i leda. Tubkal je pao! Pod teškim uslovima, izborivši se s mećavom, Adnan i Armin su pronašli pravi

put i razvili plavo-žutu zastavu na vrhu Atlasa!

Nakon pauze za ručak, krenuli smo nazad u dolinu. Vrijeme je i dalje bilo loše, silazak naporan po klizavom, snijegom prekrivenom terenu. Povratak u dolinu pokazao nam je pune razmjere nevremena protiv kojeg smo se morali izboriti pretihodnog dana. Granica snijega se za 24 sata spustila za 800 me-

tara nadmorske visine. U povratku nas je snijeg pratio sve do 2.000 metara nadmorske visine. Preostalih 200 metara denivelacije prešli smo po kiši i u sumrak stigli u naše prenoćište u Imlilu. Narednih desetak dana u Maroku iskoristili smo za posjete kraljevskim gradovima Marakešu, Fesu i Meknesu. Obišli smo i sto metara visok vodopad Uzud, najviši u Maro-

ku te pitoreskni Šeššaun, grad plavih kuća i ulica. Šestog aprila krug je zatvoren u Tangeru.

Nakon pedeset dana provedenih u Africi i pređenih deset hiljada kilometara, našoj maloj avanturi je došao kraj. Doživjeli smo i vidjeli mnogo lijepih stvari. Oduševilo nas je iskreno gostoprimstvo Mauritanaca, njihov jednostavan i skladan odnos prema životu. Sahara nas je očarala divljom ljepotom pejzaža koji kao da su spuštani s Mjeseca. Naše vrijeme je bilo ograničeno i uspjeli smo posjetiti samo jedan mali djelić Afrike, ali to nam je bilo dovoljno da zavolimo ovaj kontinent i poželimo da se jednog dana vratimo.

Dok nas je trajekt vozio prema Evropi, razmišljao sam o tome kako je tužno što se svaka priča mora završiti - ali i kako je to neophodno da bi se napravilo mjesta za nove priče i nove avanture... A do tada, lijep pozdrav od tuzlanskog Barbe.

■ KRAJ

Ko je podržao ekspediciju

Želim da se zahvalim svima koji su podržali našu ekspediciju u Saharu, a prije svega Bihaćkoj pivari, BHT-u 1, agenciji Colosseum iz Tuzle, radiju Kameleon i, naravno, Maxiju.

Proljeće u Rifu:
ponovo sunce nakon
snijega u Tubkalu

